

**«ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΣΕΝΑΡΙΟ ΜΕ ΧΡΗΣΗ
WEBQUEST ΚΑΙ ΕΔΜΟΔΟ ΓΙΑ ΤΗ
ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΑ «ΣΥΜΜΕΤΟΧΗ ΣΕ ΜΙΑ
ΕΝΟΡΙΑΚΗ ΚΟΙΝΟΤΗΤΑ», ΘΡΗΣΚΕΥΤΙΚΑ Α΄
ΓΥΜΝΑΣΙΟΥ, ΝΕΟ ΠΙΛΟΤΙΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ.**

ΟΜΑΔΑ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Σμαράγδα Μ. Φαρίδου, Θεολόγος

ΣΧΟΛΕΙΟ

2^ο Πειραματικό Γυμνάσιο Θεσσαλονίκης

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ, 2014 - 2015

1.Συνοπτική περιγραφή της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

Πρόκειται για ένα σενάριο δραστηριότητας στα Θρησκευτικά της Α΄ Γυμνασίου, σύμφωνα με το Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών, έτσι όπως αυτή η δραστηριότητα αναφέρεται στην 1η Δ.Ε. «Μεγαλώνοντας και Αναζητώντας», όπου στη σελ. 30 προτείνεται «Προσομοίωση μιας δράσης συμμετοχής σε μια κληρικολαϊκή δομή (π.χ. οργάνωση μιας εικονικής ενοριακής κοινότητας)». Χρησιμοποιήσαμε ψηφιακές πηγές και δραστηριότητες αναπτύσσοντάς τες στο περιβάλλον της edmodo, ενός παγκόσμιου ασφαλούς μέσου κοινωνικής δικτύωσης και ηλεκτρονικής μάθησης για εκπαιδευτικούς και μαθητές. Η έρευνα βασίστηκε στην ιστοεξερεύνηση που δώσαμε στους μαθητές μας, στη διεύθυνση: <http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/477?locale=el>

Στοχεύσαμε α) στην ανάπτυξη σχετικών με το θέμα δεξιοτήτων, β) στην ανάπτυξη ικανοτήτων επίλυσης προβλημάτων και γ) στην κατάκτηση γνώσεων σχετικών με το θέμα. Η δράση αναπτύχθηκε στο περιβάλλον της τάξης, αλλά επεκτάθηκε και με κατ' οίκον εργασία των μαθητών.

2. Σχεδιασμός της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

2.1 Στοιχεία σχεδιασμού

Η δράση πραγματοποιήθηκε στο πλαίσιο του μαθήματος μας. (τέλη Σεπτεμβρίου – Δεκέμβριος 2013). Αφορμή η 1η ενότητα « Μεγαλώνοντας και αναζητώντας», όπου μετά το πρώτο δίωρο, κατά το οποίο οι μαθητές εκφράστηκαν σχετικά με το δύσκολο πέρασμά τους σε μια νέα φάση της ζωής τους στο Γυμνάσιο, καταλήξαμε στην ανάγκη ύπαρξης οργάνωσης στη ζωή μας. Από εκεί περάσαμε στην οργάνωση της Εκκλησίας στις μέρες μας, για να εξετάσουμε τελικά την οργανωμένη ενοριακή δράση μέσω της δραστηριότητάς μας.

Την διδακτική δραστηριότητα, προτείνει το νέο Πρόγραμμα Σπουδών (ΠΣ), σύμφωνα με το οποίο αλλάζει δραστικά ο τρόπος που μαθαίνουν οι μαθητές, αφού αλλάζει ο ρόλος του διδάσκοντος και διαφοροποιείται ο ρόλος των μαθητών. Ο εκπαιδευτικός από μεταφορέας πληροφορίας και γνώσης γίνεται συντονιστής και καθοδηγητής στην ανακάλυψή της και οι μαθητές γίνονται ενεργοί στην ανακάλυψη της γνώσης και στη συσχέτισή της με τις δικές τους εμπειρίες. Οι μαθητές μας, έχοντας εμπειρία της ενορίας, μπορούσαν εύκολα να μετέχουν σε μια προσομοίωση ενοριακής δράσης, ώστε να εφαρμόσουν και έμπρακτα όσα θεωρητικά περί αγάπης μαθαίνουν, να καλλιεργήσουν παράλληλα την ηθική και κοινωνική ευαισθησία τους, να καταστούν δρώντα υποκείμενα, που ελεύθερα και υπεύθυνα εκφράζονται ως προς το «θρησκεύειν» τους, ανεχόμενοι βεβαίως και τη θρησκευτική ετερότητα, όπου αυτή υπάρχει, και βεβαίως, όπως το Πρόγραμμα Σπουδών αναφέρει για τη συγκεκριμένη δραστηριότητα, να αξιολογούν τη σημασία της οργάνωσης και στη ζωή τους. Χάρη στην ελευθερία κινήσεων που μας δίνει το Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα, θεωρήσαμε επίσης σωστό, λόγω του ενδιαφέροντος και της συμμετοχής των μαθητών μας, να διευρύνουμε τα χρονικά πλαίσια της δραστηριότητας.

2.2 Διδακτικοί στόχοι

Διδακτικοί και παιδαγωγικοί στόχοι:

Η καλλιέργεια της δημιουργικής σκέψης.

Η συνεργασία του μαθητή με τους συμμαθητές του, καθώς σύμφωνα με τις θεωρίες του Bruner ο καθηγητής διευκολύνει το μαθητή στη διαδικασία της ανακάλυψης και την κατασκευή της γνώσης.

Η εξάσκηση του μαθητή στο να οικοδομεί μόνος του τη γνώση, αξιοποιώντας ποικίλους ψηφιακούς πόρους. (εποικοδομητισμός, θεωρία Piaget).

Η εξάσκηση του μαθητή στην αλληλεξάρτηση, καθώς αυτή αποτελεί το κλειδί της επιτυχίας στην συνεργατική μάθηση.

Η κοινωνικοποίηση και απόκτηση δεξιοτήτων επικοινωνίας, υλοποιώντας μια ευχάριστη εκπαιδευτική δραστηριότητα στο περιβάλλον του ελληνικού σχολείου, παράλληλα με τη δημιουργική αναζήτηση που είναι η βάση της μάθησης.

Η ενεργός συμμετοχή του μαθητή στη μάθηση, στη χαρά της δημιουργίας.

Εκπαιδευτικοί στόχοι :

Η παροχή των απαραίτητων ερεισμάτων και η εξομάλυνση των ενδεχόμενων δυσκολιών από πλευράς του εκπαιδευτικού, ο οποίος αρκείται στο να δίνει σαφείς πληροφορίες και διευκρινίσεις, να επεξηγεί, διευκολύνει και ανατροφοδοτεί.

Η κοινωνικο-πολιτιστική προσέγγιση, κατά την οποία η προσωπική σκέψη οικοδομείται με βάση την κοινωνική αλληλεπικοινωνία κατά Vygotsky.

Ο εκπαιδευτικός είναι αυτός που:

Κατέχει τη γνώση, άρα μπορεί να χρησιμεύσει στο να καθοδηγήσει τους μαθητές να την ανακαλύψουν.

Λειτουργεί συμβουλευτικά για την ομαλή λειτουργία των ομάδων

Σχεδιάζει τη μαθησιακή διαδικασία, το περιεχόμενο και τη διαδοχή των δραστηριοτήτων.

Ενθαρρύνει τη συμμετοχή των μαθητών, εγγυάται την ορθή πορεία της μαθησιακής διαδικασίας με τις κατάλληλες παρεμβάσεις.

Μαθησιακοί στόχοι:

Η ανάπτυξη στους μαθητές της ικανότητας του να «Μαθαίνω πώς να μαθαίνω».

Η ανάπτυξη της ικανότητας των μαθητών να αναπτύσσουν δεξιότητες επεξεργασίας.

Η επαφή των μαθητών με την πολιτιστική και κοινωνική προσφορά του Χριστιανισμού.

Η ενεργοποίηση των μαθητών, ώστε να αναπτύξουν τις αναγκαίες στάσεις και κοινωνικές, (μετα-)γνωστικές, αυτο-γνωσιακές, κιναισθητικές και μεθοδολογικές ικανότητες που απαιτεί η αυτορρυθμιζόμενη μάθηση ("μαθαίνω πώς να μαθαίνω").

Η αξιοποίηση παλιών και νέων, προσωπικών και διαμεσολαβημένων εμπειριών, για να κατανοούν σε βάθος τα θέματα που μελετούν,

Η αξιοποίηση νέων στάσεων, γνώσεων και ικανοτήτων, για να κάνουν στοχευμένες βελτιωτικές παρεμβάσεις στο προσωπικό τους πεδίο (στην αυτο-εκτίμηση, στις επιλογές και στη συμπεριφορά τους ως ατόμων, ως μελών τοπικών κοινοτήτων και ως υπεύθυνων πολιτών) και στα πεδία του, άμεσου και ευρύτερου, κοινωνικού, φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος και

Η συνάρτηση των μαθησιακών τους εμπειριών με συναισθήματα δημιουργικότητας, χαράς και απόλαυσης.

3. Εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

3.1 Περιβάλλον – πλαίσιο

Σενάριο που δοκιμάστηκε στην Α΄ τάξη του 2ου Προτύπου Πειραματικού Γυμνασίου Θεσσαλονίκης (Σεπτέμβριος – Δεκέμβριος 2013). Προϋπόθεση η εξοικείωση των μαθητών με την αναζήτηση στο διαδίκτυο, με τη χρήση λογισμικών, της Edmodo και webquest, καθώς και με την ομαδοσυνεργατική μέθοδο.

3.2 Τάξη

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα την τάξη στην οποία εφαρμόστηκε η ανοιχτή εκπαιδευτική πρακτική. Αν η δραστηριότητα είναι συνεργατική μπορείτε να επιλέξετε παραπάνω από μία τάξεις.

☐ Νηπιαγωγείο	☐ A' γυμνασίου
☐ A' δημοτικού	☐ B' γυμνασίου
☐ B' δημοτικού	☐ Γ' γυμνασίου
☐ Γ' δημοτικού	☐ A' λυκείου
☐ Δ' δημοτικού	☐ B' λυκείου
☐ E' δημοτικού	☐ Γ' λυκείου
☐ ΣΤ' δημοτικού	

3.3 Διάρκεια εφαρμογής

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τη διάρκεια εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής.

- Ωριαία διδασκαλία
- Διδακτική ενότητα
- Άλλη: Προσδιορίστε την διάρκεια: .

Η καινοτόμος δράση μας διήρκησε από την έναρξη περίπου του σχολικού έτους, 20-09-2013, μέχρι τέλη Νοεμβρίου, όμως έκλεισε στις 20 - 12- 2013, με την επίσκεψη στο Χαρίσειο Γηροκομείο (19/12/13), όπου οι μαθητές πρόσφεραν στους «παππούδες» και τις «γιαγιάδες», διάφορα καλούδια καθώς και τις χειροτεχνίες που τους ετοίμασαν, τις χριστουγεννιάτικες κάρτες, και όλα αυτά στο πλαίσιο εθελοντισμού!

3.4 Αναλυτική περιγραφή της εφαρμογής της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

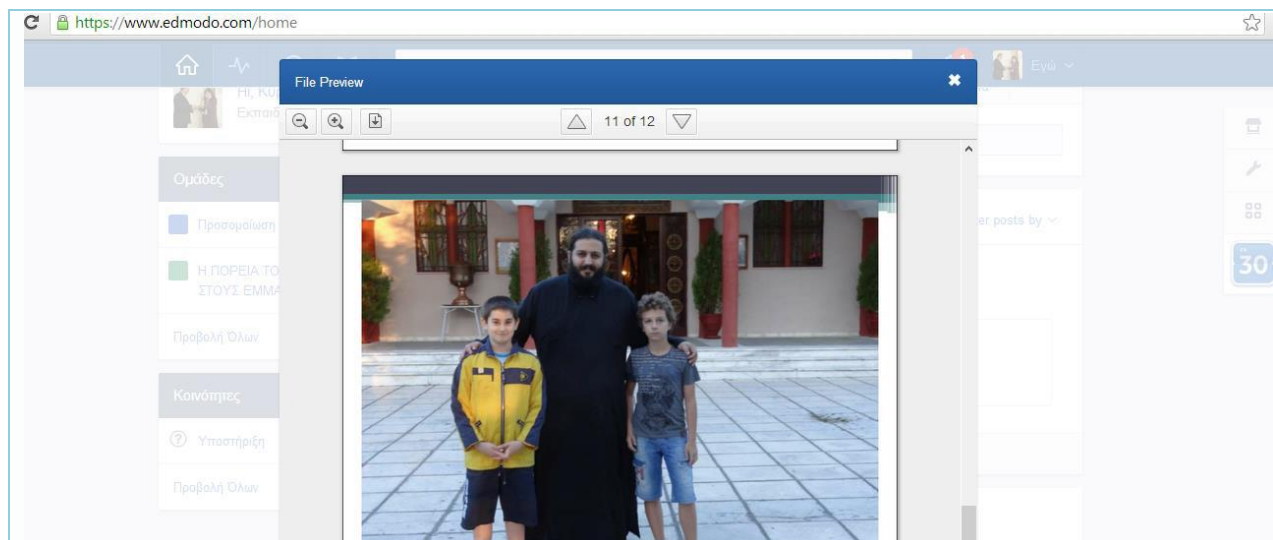
Μέσα στο Σεπτέμβριο έγινε η ανακοίνωση του τρόπου εργασίας μας και μια προσπάθεια αλληλογνωριμίας των μαθητών, αφού η μετεγγραφή τους στο Σχολείο μας έγινε κατόπιν επιτυχίας τους στις εισαγωγικές εξετάσεις για την Α' τάξη των ΠΠΓ. Παράλληλα με την προσπάθεια αλληλογνωριμίας φροντίσαμε για την ομαλή μετάβαση τους (school

transition) και προσαρμογή στις νέες συνθήκες του Γυμνασίου, η οποία δεν είναι εύκολη για όλους τους μαθητές και, γι' αυτό καλό είναι να αντιμετωπιστούν έγκαιρα και αποτελεσματικά τα τυχόν προβλήματα προσαρμογής στην Α' τάξη Γ/σίου. Ταυτόχρονα, επιχειρήσαμε να τους γνωρίσουμε τα λογισμικά και γενικά τα ηλεκτρονικά μέσα τα οποία τελικά και χρησιμοποιήσαμε: Την Edmodo και την createwebquest.

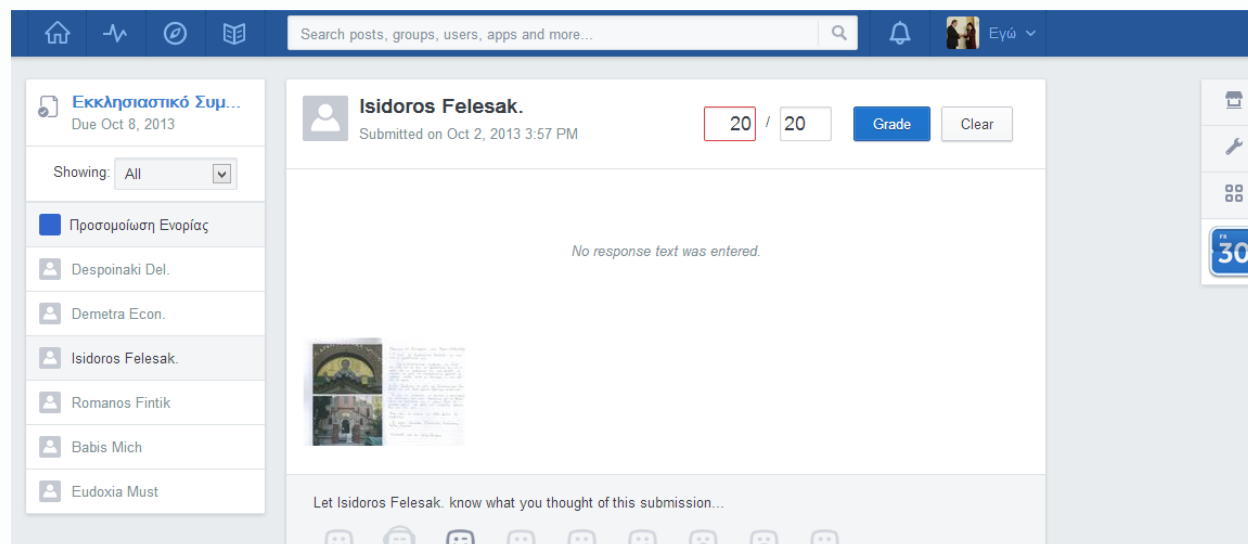

Εικόνα 1 – Μια από τις ομάδες εργασίας.

Μέσα στον Οκτώβριο, ολοκληρώθηκαν οι συνεντεύξεις και οι επισκέψεις στους Ιερούς Ναούς, όπου οι μαθητές ήρθαν σε άμεση επαφή με τον τρόπο οργάνωσης μιας ενορίας, αλλά και το πολιτιστικό και φιλανθρωπικό έργο της ενορίας τους.

Εικόνα 2 – Οι μαθητές ανεβάζουν στην Edmodo τις εργασίες τους.

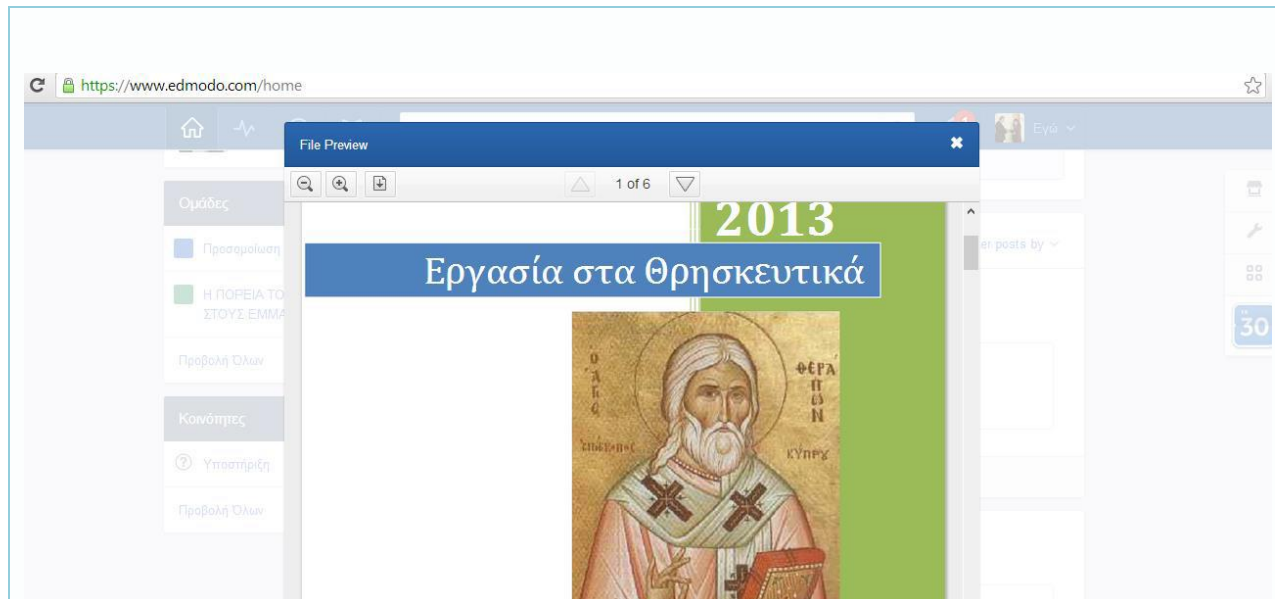

Εικόνα 3 – βαθμολόγηση εργασιών στην Edmodo.

Ταυτόχρονα, μέσα στο μάθημα, πραγματοποιήθηκε η ιστοεξερεύνηση, για την οποία αφιερώσαμε 4 Δ.Ω .

Βεβαίως, οι εορταστικές εκδηλώσεις για την 26η Οκτωβρίου, ημέρα του Πολιούχου μας Αγίου Δημητρίου και για την 28η, της επετείου του ΟΧΙ, μετέφεραν τη συνέχεια των εργασιών μας μέσα στο Νοέμβριο. Οι μαθητές ωστόσο εργάζονταν παράλληλα στην προσωπική σελίδα τους στην edmodo.

Εικόνα 4 - ανέβασμα εργασίας στην Edmodo.

Στο Νοέμβριο πραγματοποιήσαμε τη συνέντευξη από τον Πρωτοπρεσβύτερο του Ιερού Ναού Αγίου Φανουρίου, πατέρα Αργύριο Γαβριηλίδη, της ενορίας του Σχολείου μας, τον οποίο προσκαλέσαμε στην τάξη, στις 1-11-2013, κατόπιν εγκρίσεως του αιτήματός μας από το ΕΠΕΣ του Σχολείου και σύμφωνα με όλες τις νενομισμένες διαδικασίες.

Εικόνα 5 – αναμνηστική με τον πατέρα Αργύριο, μετά την συνέντευξη.

Επίσης, στις 19-11-2013 , παρουσιάσαμε την ιστοεξερεύνησή μας και τη χρήση της edmodo στους Φοιτητές της Θεολογικής που μας επισκέφτηκαν στο πλαίσιο της συνεργασίας του Σχολείου μας με τη Θεολογική Σχολή και ειδικότερα για το μάθημα των Πρακτικών ασκήσεων των Φοιτητών. Τους Φοιτητές συνόδευε η καθηγήτρια της Θεολογικής κα Μητροπούλου Βασιλική. Όπως οι ίδιοι μας είπαν, μετά το πέρας της παρουσίασης, ήταν μια ξεχωριστή εμπειρία γι' αυτούς και ενθουσιάστηκαν από την ενεργητικότητα των μικρών μαθητών.

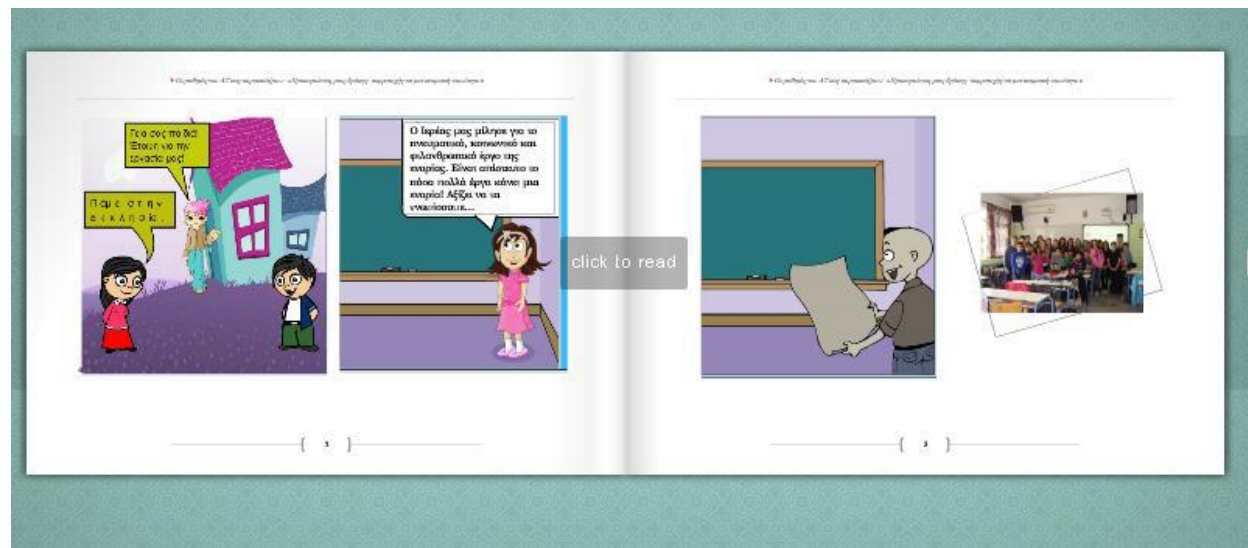
Εικόνα 6 - Μαζί με την κα Μητροπούλου, καθηγήτρια και υπεύθυνη του τμήματος Παιδαγωγικής του τμήματος Θεολογίας του ΑΠΘ. (19/11/2013).

Στο Νοέμβριο ασχοληθήκαμε επιπροσθέτως και με την οργάνωση του υλικού και τη συγκέντρωσή του σε ένα η- βιβλίο, όπου ενσωματώσαμε και κόμικ, κατασκευασμένα στην τοonδοο και με θέμα: «Η ενορία», έτσι, όπως οι ίδιοι οι μαθητές διαμόρφωσαν το κείμενο και τα σχέδια. (Σημειώνουμε ότι αφήσαμε τα κείμενα όπως τα έδωσαν οι μαθητές, χωρίς παρέμβαση...). Άρα, εδώ δείξαμε και τον τρόπο λειτουργίας του toonδοο.

Στον Δεκέμβριο, στις 19-12-2013 πραγματοποιήσαμε, ως μέλη ενορίας, επίσκεψη στο Χαρίσειο Γηροκομείο και στη βάση εθελοντισμού, αφού έγινε εκτός ωρών διδασκαλίας. Εδώ είχαμε και την ευγενή συνεργασία με τους γονείς, πολλοί από τους οποίους ήρθαν μαζί μας στο Γηροκομείο και μας βοήθησαν στη δράση μας. Εννοείται πως δεν βγάλαμε φωτογραφίες, διότι δεν το θεωρήσαμε σωστό, αφού ήταν φιλανθρωπική πράξη εθελοντισμού, την αναφέρουμε όμως αναγκαστικά για να δείξουμε ότι με τη δραστηριότητά μας θελήσαμε να δώσουμε και πρακτικό χαρακτήρα εφαρμογής των όσων περί ενοριακής φιλανθρωπικής δράσης είπαμε. (Παρομοίως δεν φωτογραφήσαμε ,

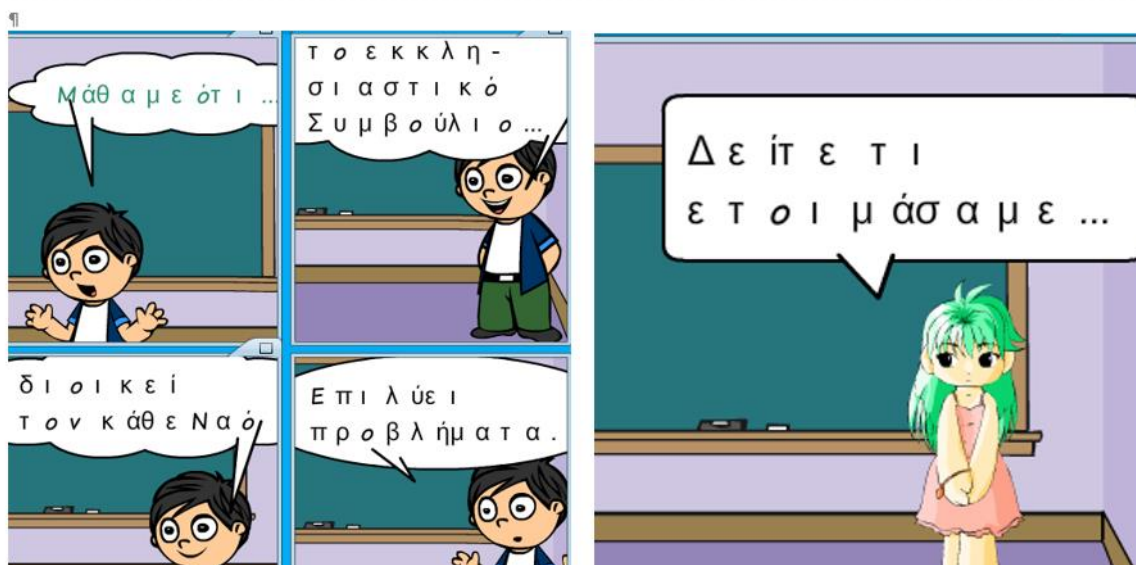
ούτε αναφέρουμε όποια άλλη φιλανθρωπική δράση, ενοριακού χαρακτήρα, όπως συγκέντρωση τροφίμων κλπ. για τους εμπερίστατους αδελφούς μας. Εξάλλου σε αυτές τις περιπτώσεις, το μήνυμα προς τους μαθητές ήταν το ευαγγελικό χωρίο Mt στ΄, 3: «Μη γνώτω η αριστερά σου τι ποιεί η δεξιά σου»).

Παράλληλα, το η- βιβλίο μας με το flipsnack, ήταν έτοιμο.

Εικόνα 7 – το ηλεκτρονικό βιβλίο μας.

► Οι μαθητές του Α2 σας παρουσιάζουν: «Προσομοίωση μιας δράσης-συμμετοχής σε μια ενοριακή κοινότητα»

Εικόνα 8 – το ηλεκτρονικό βιβλίο μας.

Εικόνα 9 – Ακόμη ένα δείγμα από το ηλεκτρονικό βιβλίο μας.

3.5 Ρόλος του διδάσκοντα

Επιλέξτε από την παρακάτω λίστα τον ρόλο του διδάσκοντα. Υπάρχει η δυνατότητα πολλαπλών επιλογών.

☐ Διδακτικός	☐ Προπονητικός
☐ Ενθαρρυντικός	☐ Διαχειριστικός
☐ Υποστηρικτικός	☐ Μέντωρ
☐ Συμβουλευτικός	☐ Υποκινητικός
☐ Διευκολυντικός	☐ Κριτικός
☐ Συντονιστικός	☐ Επιμελητής περιεχομένου (curator)
☐ Ηγετικός	☐ Τεχνική υποστήριξη
☐ Διαμεσολαβητικός	☐ Άλλος ρόλος: ____
☐ Εποπτικός	

4. Πηγές Ψηφιακού Εκπαιδευτικού Περιεχομένου που αξιοποιήθηκαν

Ιστοεξερεύνηση: <http://photodentro.edu.gr/ugc/r/8525/477?locale=el>

5. Στοιχεία τεκμηρίωσης και επέκτασης της ανοιχτής εκπαιδευτικής πρακτικής

5.1 Αποτελέσματα - Αντίκτυπος

Δεν υπάρχει αμφιβολία, ότι το σχολείο για να μπορέσει να «επιβιώσει», να αναπτυχθεί και να αποτελεί ένα ελκυστικό πνευματικά περιβάλλον, πρέπει να εισάγει συνεχώς καινοτομίες, οι οποίες θα το βοηθήσουν να προσαρμοστεί στις νέες απαιτήσεις της κοινωνίας, στην οποία λειτουργεί και αναπτύσσεται (Hoy & Miskel, 2001, Tomlinson & Allan, 2004). Θελήσαμε επομένως να εφαρμόσουμε αυτήν την καινοτόμο δράση, καθώς το Σχολείο μας, Πρότυπο Πειραματικό, εφάρμοσε κατά το σχολικό έτος 2013- 14 το Νέο Πιλοτικό Πρόγραμμα Σπουδών. Θελήσαμε επίσης να χρησιμοποιήσουμε για την πραγματοποίηση του σεναρίου σύγχρονες παιδαγωγικές τεχνικές σε συνδυασμό με εργαλεία web 2, καθώς η υποφαινόμενη Θεολόγος διαθέτει πιστοποίηση στις ΤΠΕ α' και β' επιπέδου, ενώ έχει παρακολουθήσει και edmodo webinar σεμινάρια.

Για την πραγματοποίηση της δραστηριότητας ακολουθήσαμε καινοτόμους δημιουργικές πρακτικές, θεωρώντας ότι με αυτόν τον τρόπο μπορεί να δημιουργηθεί ένα ψηφιακό υλικό - πρότυπο, ώστε να μπορούν να το αξιοποιήσουν και άλλοι συνάδελφοι, καθώς το υλικό αυτό θα χαρακτηρίζεται από διαχειριστικότητα, επαναλειτουργικότητα, προσβασιμότητα και διαλειτουργικότητα, ενώ η σημαντικότερη καινοτομία στη μάθηση και διδασκαλία τα τελευταία χρόνια είναι ακριβώς αυτή η σύνδεση της σχολικής γνώσης με το ηλεκτρονικό περιβάλλον μάθησης. Οι καινοτομίες λοιπόν είναι οι εξής:

Ως εργαλείο χρησιμοποιήσαμε την edmodo, που επιτρέπει τη δημιουργία ηλεκτρονικών τάξεων και μαθημάτων, τη διαχείριση ηλεκτρονικών φακέλων των μαθητών και γενικά τη διαμοίραση ψηφιακού υλικού με απόλυτη ασφάλεια, ενώ εξασφαλίζει και το blended learning.

Η Θεολόγος του Σχολείου είναι εξάλλου εγγεγραμμένη στην Κοινότητα edmodo. Χρησιμοποιήσαμε επίσης το toonadoo, μια διασκεδαστική ιστοσελίδα που μέσα από αυτή μπορούμε να αφηγηθούμε την δική μας ιστορία, για την κατασκευή κόμικ, καθώς και το flipspack για την δημιουργία του τελικού η- βιβλίου μας. Όσον αφορά τις παιδαγωγικές τεχνικές χρησιμοποιήσαμε: α) την webquest μαθησιακή άσκηση αλληλεπίδρασης, με χρήση ποικιλίας έγκυρων πηγών του διαδικτύου (στην createwebquest.com). Η webquest ορίζεται ως μια δραστηριότητα κατευθυνόμενης διερεύνησης (Ματσαγγούρας, 2001, Βοσνιάδου, 2001), κατά την οποία οι μαθητές αναλαμβάνουν να λύσουν ένα πρόβλημα και αξιοποιούν το Διαδίκτυο, ως βασική πηγή πληροφορίας, αλλά συχνά όχι μοναδική. Σε ένα μάθημα αυτής της μορφής, η πληροφορία αποτελεί το πρωτογενές υλικό προς επεξεργασία και οικοδόμηση νέας γνώσης. Οι WebQuests σχεδιάζονται ώστε να οριοθετούν τη δραστηριότητα των μαθητών, να εστιάζουν στη χρήση της πληροφορίας, παρά στην απλή αναζήτησή της, και να υποστηρίζουν τους μαθητές να καλλιεργήσουν την αναλυτική, συνθετική σκέψη και την κριτική τους ικανότητα (Dodge, 1999; Brown Yoder, 1999).

β) τη συνεργατική διδασκαλία, δηλαδή «την εργασία κατά την οποία οι μαθητές δουλεύουν μαζί σε μια μικρή ομάδα όπου ο καθένας μπορεί να συμμετέχει σε μια συλλογική εργασία η οποία έχει καθοριστεί με σαφήνεια. Ακόμα, αναμένεται οι μαθητές να διεκπεραιώσουν την εργασία τους χωρίς την άμεση και κατευθυνόμενη επίβλεψη του δασκάλου» (Cohen 1994, 3),

γ) το παιχνίδι ρόλων, μια τεχνική διδασκαλίας που συνδυάζει την ενεργητική συμμετοχή των συμμετεχόντων με τη συνεργατική και βιωματική μάθηση στα πλαίσια μιας εκπαιδευτικής δραστηριότητας που απεικονίζει μια πραγματική κατάσταση. Οι συμμετέχοντες ενθαρρύνονται να εμπλακούν φυσικά και νοητικά στη διαδικασία μάθησης και εν τω προκειμένω στο ρόλο μελών μιας «εικονικής ενορίας»,

δ) τη συνέντευξη με ειδικό, κατά την οποία η αξιοποίηση των εμπειριών και των γνώσεων ενός ατόμου "αυθεντίας" στον τομέα του (εδώ οι Ιερείς των Ι. Ναών και τα μέλη των αντίστοιχων Εκκλησιαστικών Συμβουλίων) ώθησε τους εμπλεκόμενους μαθητές στην συνεχή διερεύνηση της αλήθειας και στην ανάπτυξη βασικών δεξιοτήτων παρατήρησης και "ακρόασης" του συνομιλητή τους,

ε) την εκπαιδευτική επίσκεψη στους ιερούς ναούς των ενοριών τους, ώστε να εξοικειωθούν περισσότερο με το περιβάλλον που ερευνούσαν, καθώς «ενσωματώνονται στην καθημερινή λειτουργία του σχολείου πολλαπλές πηγές πληροφόρησης και

εκπαίδευσης εντός και εκτός των φυσικών συνόρων του σχολείου» (παρ. 1, άρ 1 της Φ12/752/Γ1/866/19-8-98 Κ.Υ.Α.),

Στην εποχή της αυτοαξιολόγησης δεν θα μπορούσε παρά να κλείσει η όλη δραστηριότητά μας με μια αυτοαξιολόγηση που έγινε από τους ίδιους τους μαθητές με μια στατιστική έρευνα, καθώς το ίδιο το edmodo μας δίνει αυτή τη δυνατότητα.

Η δραστηριότητα άρεσε πάρα πολύ στους μαθητές και ιδιαίτερα ενθουσιάστηκαν με τη χρήση της edmodo, αλλά και με τη χαρά που αισθάνθηκαν ότι έδωσαν στους γέροντες τους Γηροκομείου με την επίσκεψή τους.

5.2 Σχέση με άλλες ανοιχτές εκπαιδευτικές πρακτικές

Την edmodo χρησιμοποιήσαμε και σε σενάριο μαθήματος της ΚΠΑ, (ως 2η ανάθεση λόγω και της ειδικότητάς μας ως ΠΕ02) και προβάλαμε το σενάριο σε καθηγητές ΠΕ09 και ΠΕ13 στο αμφιθέατρο της Νομικής ΑΠΘ. <http://photodentro.edu.gr/oep/r/8532/364?!locale=el> Επίσης, κατόπιν προσκλήσεως της κας Μητροπούλου στη Θεολογική, επιδείξαμε στους φοιτητές του τμήματος και στο πλαίσιο του μαθήματός τους των Παιδαγωγικών μέσα στο Φεβρουάριο, τη λειτουργία της edmodo, της LAMS και άλλων εργαλείων web2 στα Θρησκευτικά. Η καινοτομία της δράσης μας έγκειται: α) στις καινοτόμες παιδαγωγικές διδακτικές μεθόδους που εφαρμόσαμε, β) στη χρήση της Τεχνολογίας και Πληροφορικής από τους μαθητές της Α΄ Γυμνασίου, οι οποίοι κλήθηκαν να αναζητήσουν και να οικοδομήσουν τη γνώση μέσω μιας webquest, να εργαστούν συνεργατικά και να διατυπώσουν τα αποτελέσματα της έρευνάς τους, τόσο στην edmodo, όσο και στον ιστότοπό μας, γ) στη συνεργασία του Σχολείου με τις Ενορίες των μαθητών, αλλά και το Χαρίσειο Γηροκομείο, πραγματοποιώντας το άνοιγμα της Σχολικής Κοινότητας προς την Κοινωνία, δ) στο γεγονός ότι οι μαθητές εκπαιδεύτηκαν στην ουσία με τις αρχές της διαβίου μάθησης, αφού έγιναν ενεργοί λήπτες του μαθησιακού αγαθού, ενώ ο εκπαιδευτικός απλώς συντόνιζε και βοηθούσε, όταν οι μαθητές το είχαν ανάγκη και ε) στο συνδυασμό της φιλοσοφίας των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων με τις μεθόδους διδασκαλίας της δημιουργικής σκέψης και τη χρήση ΤΠΕ. Εφαρμόσαμε μια πρακτική που εναρμονίζεται με τη Φιλοσοφία του Νέου Σχολείου που αντιλαμβάνεται τους μαθητές ως μικρούς «διανοούμενους», «επιστήμονες» και «ερευνητές». Διασφαλίσαμε την αυτονομία σκέψης, μάθησης και δράσης των μαθητών, η οποία είναι το απώτερο ζητούμενο της γνώσης.

Διαμορφώσαμε τη δραστηριότητά μας με βάση το διδακτικό συγκείμενο (learning context), την παιδαγωγική προσέγγιση (pedagogical approach) και τις ενέργειες (activities) του εκπαιδευόμενου (τύπος, τεχνική, εργαλεία, αλληλεπίδραση, ρόλους, και

ανατροφοδότηση), με έμφαση στο πώς ο μαθητής θα μάθει να μαθαίνει, να ενεργεί, να ζει και να συνεργάζεται με τους άλλους μέσω μιας διερευνητικής προσέγγισης.

Ο ανασχεδιασμός της καθιερωμένης εκπαιδευτικής προσέγγισης είναι δεδομένος με την εφαρμογή των Νέων Αναλυτικών Προγραμμάτων και του νέου Νόμου πλαισίου για τη λειτουργία των ΠΠΣ, που προβλέπει καινοτόμες δράσεις. Δημιουργήσαμε έναν εκπαιδευτικό σχεδιασμό αξιοποιώντας διαθέσιμες ψηφιακές κ.ά. μαθησιακές πηγές.

5.3 Αξιοποίηση, Γενίκευση, Επεκτασιμότητα

Το θέμα που πραγματευτήκαμε με τους μαθητές βοήθησε στην ανάπτυξη μιας κοινωνικής συνείδησης, που θα αναγνωρίζει την αναγκαιότητα της οργάνωσης, θα συνειδητοποιεί την ανάγκη της κοινωνικής συνοχής και αλληλεγγύης, καθώς και του σεβασμού της διαφορετικότητας, εφόσον κάθε ενοριακή δράση και μάλιστα μια ερανική ενοριακή δράση προσφέρεται με αγάπη προς όλους ανεξαιρέτα, μέλη ή μη της ενορίας. Τα παιδιά αισθάνθηκαν τη χαρά της δημιουργίας και τη χαρά της προσφοράς. Οι μαθητές και μόνο ακολουθώντας ένα πλήθος στρατηγικών του σεναρίου μας (έρευνα, ανακάλυψη, επίλυση προβλημάτων κ.λπ.) έμαθαν «πώς να μαθαίνουν». Επίσης είχαν την ευκαιρία να δείξουν τον τρόπο εργασίας τους σε Φοιτητές της Θεολογικής, γεγονός που συνέβαλε στην ανάπτυξη της αυτοπεποίθησης και κοινωνικότητάς τους. Η συγκεκριμένη εφαρμογή είναι δυνατόν να διευρυνθεί σε όλα τα αντικείμενα του αναλυτικού προγράμματος και να χρησιμοποιηθεί ως υπόδειγμα ανάπτυξης παρόμοιων διδακτικών προτάσεων, καθώς το εκπαιδευτικό υλικό (σε ψηφιακή μορφή, με μορφή κειμένου ή άλλων διαδραστικών δραστηριοτήτων) είναι εύκολα αξιοποιήσιμο από οποιοδήποτε διδακτικό αντικείμενο, οποιασδήποτε τάξης. Για παράδειγμα, η δραστηριότητα των συνεντεύξεων ή των φιλανθρωπικών δράσεων – επισκέψεων, που αναπτύσσεται σύμφωνα με το παιχνίδι ρόλων, αποτελεί κομβική δραστηριότητα και μπορεί να χρησιμοποιηθεί από οποιοδήποτε γνωστικό αντικείμενο, όπως π.χ. για την ανάπτυξη της δημιουργικής γραφής (creative writing) στα φιλολογικά μαθήματα. Η χρήση του toon doo μπορεί επίσης να χρησιμοποιηθεί για δημιουργία ιστοριών σε οποιοδήποτε διδακτικό αντικείμενο. Η δράση μπορεί να αναπτυχθεί από οποιοδήποτε σχολείο της χώρας. Η ανάπτυξη ενός τέτοιου θέματος με τον συγκεκριμένο τρόπο, βοηθάει στο θετικό κλίμα στις σχέσεις της σχολικής κοινότητας και βοηθάει στην ανάπτυξη των διαπροσωπικών σχέσεων των μαθητών. Επειδή το θέμα αναπτύσσεται διαθεματικά, η συνεργασία εκπαιδευτικών διαφορετικών ειδικοτήτων είναι επιθυμητή αν όχι και επιβεβλημένη.

Αποσπάσαμε τα ευγενή και θετικά σχόλια και συγχαρητήρια των γονέων, οι οποίοι είδαν τα παιδιά τους να ενασχολούνται με μία δημιουργική και καινοτόμο δράση, αντάξια ενός Πρότυπου Πειραματικού Σχολείου. Αλλά και εμείς ευχαριστήσαμε τους Γονείς, ιδίως για τη Συνεργασία τους κατά την επίσκεψή μας στο Χαρίσειο Γηροκομείο. (Ευχαριστούμε

βεβαίως και την κα. Τσαλαμπούνη Ηλιοστάλακτη, υπεύθυνη του Χαρίσειου Γηροκομείου, με την οποία επικοινωνήσαμε για την επίσκεψη).

6. Πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε

Αναφέρετε τυχόν πρόσθετο υλικό που αξιοποιήθηκε.

- Βιβλία
- Σημειώσεις
- Χάρτες
- Websites
- Λογισμικό

Dodge, B., Bell, R., Mason, Ch. and Irving, K., «Promoting Student Inquiry: WebQuests to Web Inquiry Projects (WIPs).

- Johnson, D. & Johnson, R. (1989). Cooperative learning. In Anderson, L. *The effective teacher. Study Guide and Readings*. Singapore: McGraw Hill.

- Johnson, Johnson and Holubec (1990). *Circles of Learning. Cooperation in the Classroom*. Edina, Minn.: Interaction Book Company.

- Γλέζου, Κ. & Γρηγοριάδου, Μ. (2010) Ελληνικά Διαδικτυακά Εκπαιδευτικά Κοινωνικά Δίκτυα. Β. Κολτσάκης, Γ. Σαλονικίδης, Μ. Δοδοντσής (επιμ.) Πρακτικά 2ου Πανελληνίου Εκπαιδευτικού Συνεδρίου Ημαθίας με θέμα “Ψηφιακές και Διαδικτυακές Εφαρμογές στην Εκπαίδευση”, Βέροια-Νάουσα, σσ. 1665-1677.

- Ματσαγγούρας, Ηλ. (2000), Ομαδοσυνεργατική Διδασκαλία και Μάθηση. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

- Ματσαγγούρας, Ηλ. (2001), Στρατηγικές Διδασκαλίας: Η Κριτική Σκέψη στη Διδακτική Πράξη. Αθήνα: Gutenberg.

- Ματσαγγούρας, Ηλ. (2004), Η Διαθεματικότητα στη Σχολική Γνώση: Εννοιοκεντρική Αναπλαισίωση και Σχέδια Εργασίας. Αθήνα: εκδ. Γρηγόρη.

- Νέο Σχολείο, Πρόγραμμα Σπουδών στα Θρησκευτικά Γυμνασίου, Αθήνα, 2011.

- Σολομωνίδου, Χρ. (2001), Σύγχρονη εκπαιδευτική τεχνολογία: υπολογιστές και μάθηση στην κοινωνία της γνώσης, Θεσσαλονίκη: Κώδικας.

<https://learn20.wikispaces.com/Web+Quests>

<http://blogs.sch.gr/goutas/tag/edmodo/>

Πλατφόρμα δημιουργίας ιστοεξερευνήσεων <http://creatwebquest.com/>